Persbericht tentoonstelling Sneek, 11 december 2012

15-12-2012 t/m 31-03-2013 tentoonstelling in het Fries Scheepvaart Museum te Sneek:

Lemmer-Amsterdam, verhaal van een bootverbinding.

Tussen Friesland en Holland lag de Zuiderzee. Goederen, personen, de post en het nieuws werden uitgewisseld over het water. Al in de zeventiende eeuw was er sprake van geregelde overtochten, beurtdiensten, tussen verschillende steden aan de Zuiderzee.

Lemmer was lange tijd een belangrijke schakel in het verkeer tussen Noord-Nederland en het Westen. De route over de Zuiderzee leidde vanuit Lemmer, in tegenstelling tot andere Friese havens, vrijwel geheel over diep water. Het achterland strekte zich uit tot en met de Provincie Groningen. Door een uitgebreid net van vaarwegen in de Noordelijke Provincies ontstond er een efficiënt netwerk van beurtdiensten naar alle hoeken van het Noorden.

De beurtdiensten werden onderhouden met zogenaamde “Lemster Beurtmannen”, die speciaal waren ontworpen voor deze dienst. Deze zeilschepen werden geroemd om hun comfort en snelheid, toch waren zij stevig genoeg voor de soms verraderlijke Zuiderzee.
In de negentiende eeuw verschenen de eerste stoomschepen op de Zuiderzee. Verschillende maatschappijen brachten stoomschepen in de vaart maar het was de Groninger familie Nieveen die de beurtdienst tussen Lemmer en Amsterdam tot grote bloei bracht met haar Groninger-Lemmer Stoomboot Maatschappij.

In de ogen van vele noorderlingen was de “Lemmerboot” een opening naar de ongekende mogelijkheden van het westen, omgekeerd bood zij de Hollanders een reis naar de rust en de ruimte van het Arcadische Friesland. Nooit werd de bootdienst echter meer gewaardeerd dan tijdens de Tweede Wereldoorlog. Vooral tijdens de beruchte winter van 1944-’45 namen talloze voedselhalers, onderduikers en hongerige stadskinderen de boot naar Friesland in de hoop daar wat eten of een veilig onderdak te vinden. Het is daarom wrang dat juist in deze periode zich één van de grootste rampen uit de geschiedenis van de bootverbinding afspeelde: de ondergang van het ss Groningen IV waarbij dertien passagiers het leven verloren.

Na de oorlog ging het bergafwaarts met de bootdienst. Concurrentie van het wegvervoer maakte dat in 1959 de laatste boot, het vlaggenschip de Jan Nieveen, uit de vaart werd genomen. Aan de bootverbinding Lemmer-Amsterdam kwam toen definitief een einde.

Voor meer informatie kunt u contact zoeken met:

Fries Scheepvaart Museum, Kleinzand 16 Sneek

Contactpersoon: Jelle Koenen
(0515) 414 057
koenen@friesscheepvaartmuseum.nl
www.friesscheepvaartmuseum.nl